

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 1 en 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 maart 2015 houdende een verbod op het gebruik van warrelnetten en kieuwnetten in de Vlaamse strandzone ter bescherming van zeezoogdieren
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Een van de bedreigingen voor de bruinvis, een Europees beschermde soort, is sterfte door bijvangst. In het kader van de Vlaamse regelgeving op het gebied van soortenbescherming voerde de Vlaamse regering op 13 maart 2015 een verbod in op het gebruik van warrel- en kieuwnetten in de Vlaamse strandzone.

De definitie van warrelnet en kieuwnet wordt met deze wijziging scherpgesteld. Deze aanpassing bleek noodzakelijk na vaststellingen dat het bestaande verbod ontweken kon worden door warrel- en kieuwnetten op te stellen als platte netten. De rechtsgrond om hierop te handhaven bleek onvoldoende te zijn, waardoor een aanpassing van het warrelnetbesluit zich opdrong.

Een aanpassing aan de bestaande regelgeving inzake de warrelnetten maakt de regelgeving beter handhaafbaar en kan zo het risico op vangst en doding van de bruinvis en andere zeezoogdieren met een grotere zekerheid uitsluiten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

In de beleidsnota omgeving 2019-2024 wordt het volgende vermeld onder “ISE 8 thema-overschrijdend instrumentarium omgeving”, “SD 2. handhaving als sluitstuk van een slagkrachtig omgevingsbeleid”: *“Goed bestuur vertaalt zich in duidelijke wetgeving die toepasbaar is, die leidt tot de bedoelde resultaten op het terrein en die doelmatig te handhaven is. Het voorkomen en aanpakken van risico’s voor de omgeving, bevorderen van de naleving van de regelgeving en het voorkomen van de overtreding staan hierbij centraal, en niet het sanctioneren van overtredingen op zich.”*. Dit voorontwerp van besluit kadert dan ook in die doelstelling.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/388 van 28 oktober 2021.

Het Besluit werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26 november 2021.

Op 24 december 2021 heeft de Minaraad advies 2021| 31 bezorgd. De Raad heeft geen opmerkingen over de concrete tekst en steunt het voorliggende voorstel, maar vraagt wel om voldoende aandacht te hebben voor de handhaving, onder andere door opleidingen en goede afspraken tussen de verschillende instanties.

Op 18 januari 2022 vond een technisch overleg plaats tussen ANB en de VZW Strandvisserij van den Uytbank. Vooral met betrekking tot artikel 2, meer bepaald over de term “soepel garen” werden enkele bedenkingen geuit. Er bestaat geen duidelijke en éénduidige definitie of omschrijving van “soepel garen”. Dit laat ruimte voor interpretatie waardoor de handhaafbaarheid van dit artikel in het gedrang komt. Bovendien blijkt dat de warrelnetten voor minstens 95% zijn samengesteld uit monofilament wat een duidelijke omschrijving kent. Vandaar dat wordt voorgesteld de passage “soepel garen” te schrappen uit het ontwerp.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekte betreffende het voormelde ontwerpbesluit haar advies nr. 70.995/1 op 3 maart 2022. De Raad heeft geen opmerkingen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De bruinvis is de kleinste van de walvisachtigen en wordt maximaal 1,80m lang. De soort is wijdverspreid en komt voor in kustgebieden van de Atlantische oceaan tot de Noordelijke Ijszee. In de Noordzee wordt het aantal bruinvissen geschat op 100.000 tot 500.000 exemplaren. De bruinvis is een beschermde soort volgens de Europese Habitatrichtlijn en valt onder de categorie ‘kwetsbaar’ op de Rode lijst voor de inheemse zoogdieren in Vlaanderen, vastgesteld bij ministerieel besluit van 12 november 2014.

Een van de bedreigingen voor bruinvissen in onze kustwateren is sterfte door bijvangst in warrelnetten. De dieren geraken hierin verstrikt en verdrinken omdat ze niet langer aan de oppervlakte kunnen komen om te ademen. In het kader van de Vlaamse regelgeving op het gebied van soortenbescherming en om de gunstige staat van instandhouding van deze soort niet te hypothekeren, voerde de Vlaamse regering op 13 maart 2015 een verbod in op het gebruik van warrel- en kieuwnetten in de Vlaamse strandzone.

Na de inwerkingtreding van het verbod op het gebruik van warrelnetten en kieuwnetten, is het aantal bijvangsten door strandvisserij met warrelnetten zéér sterk gedaald. Toch zijn er in 2021 opnieuw minstens twee dieren omgekomen door toedoen van de recreatieve strandvisserij voor de kust van Oostduinkerke. Door het plat plaatsen van de netten kon het verbod ontweken worden, maar werd bijvangst van bruinvissen duidelijk niet voorkomen.

In de praktijk werd vastgesteld dat een warrelnet werd omgebouwd tot een plat net met grote lengte. Bij grote lengte komt het middelste deel verticaal te staan en fungeert dan alsnog als warrelnet. De bestaande regelgeving laat onvoldoende toe op te treden tegen dergelijke opstelling van een warrel- of kieuwnetten omdat niet expliciet verboden werd om platte netten op te stellen met materiaal van kieuw- of warrelnetten.

Een aanpassing aan de bestaande regelgeving inzake de warrelnetten is dan ook noodzakelijk om de regelgeving beter handhaafbaar te maken en zo het risico op vangst en doding van de bruinvis en andere zeezoogdieren met een grotere zekerheid uit te sluiten.

De definitie van warrelnet en kieuwnet wordt met deze wijziging scherpgesteld.

Nagenoeg alle warrelnetten zijn opgebouwd uit zeer soepel monofilament, meestal vervaardigd uit nylon. Daarom wordt een verbod ingesteld om gelijk welke netten vervaardigd uit monofilament te gebruiken.

Hiermee wordt rechtsgrond gecreëerd om te handhaven op oneigenlijk gebruik van kieuw-of warrelnetmateriaal.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

1° De bestaande definitie van 'kieuwnet' wordt vervangen door de definitie zoals gehanteerd in het lopende initiatief op federaal niveau, namelijk het Koninklijk besluit betreffende de beperking in het gebruik van netten in de Belgische maritieme zones.

2° De bestaande definitie van 'warrelnet' wordt vervangen door de definitie zoals gehanteerd in het lopende initiatief op federaal niveau, namelijk het Koninklijk besluit betreffende de beperking in het gebruik van netten in de Belgische maritieme zones.

3° Monofilament wordt gedefinieerd als een draad bestaande uit een enkele vezel. Monofilament kan bestaan uit polypropyleen, polyester of polyamide, maar andere polymeren zijn ook mogelijk. De meest gebruikte monofilament-vezel is polyamide, beter bekend als nylon. Dit materiaal wordt gebruikt voor onder andere vislijn, hechtdraad, pruiken en snaren van (tennis-)rackets. Nagenoeg alle kieuw- en warrelnetten zijn vervaardigd uit monofilament, meestal nylon.

Artikel 2

Door de toevoeging van dit artikel wordt vermeden dat men netten, vervaardigd uit monofilament, kan gebruiken in gelijk welke andere opstelling dan een verticaal (staand) net. In het verleden ontbrak de rechtsgrond om hierop te handhaven. De handhaving op kieuw- en warrelnetten kan middels de toevoeging van dit artikel veel efficiënter gebeuren.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Deze wijziging heeft geen budgettaire impact.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 november 2021. Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Deze wijziging heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit wijzigingsbesluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen:

- Er is geen impact op het personeel
- Er is geen weerslag op de werkingsuitgaven
- Er is geen impact op de investeringen en schulden
- Er is geen impact op de ontvangsten.

Conclusie: er is geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De beslissing wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 1 en 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 maart 2015 houdende een verbod op het gebruik van warrelnetten en kieuwnetten in de Vlaamse strandzone ter bescherming van zeezoogdieren;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- het advies van de Inspectie van Financiën;
- het advies van de Minaraad 2021| 31 van 24 december 2021;

- Het advies Raad van State van 3 maart 2022.